

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 1T/38/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318010213
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Varga
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318010213.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Vargu a prísediacich Marcely Smoľakovej a Petra Miškoca v trestnej veci obžalovaného P. V., pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 2 Pv 435/17/7702 zo dňa 16. marca 2018, podľa § 284 ods. 1 Trestného poriadku, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. septembra 2019 v Humennom, takto

rozhodol:

Obžalovaný P.E. V., Z.. XX.XX.XXXX V. Q.,
K. B. J. O. XX, H. Q.

uznáva sa za vinného, že

dňa 17.09.2017 v skorých ranných hodinách v čase okolo 03.15 hod. pred vstupnou brámkou rodinného domu č. XXX V. H. R., H. Q., chytil svojou pravou rukou pod ľavú rukou v oblasti chrbta L.. O., Z.. XX.XX.XXXX, tlačil ju smerom do bočnej uličky vedľa murovanej garáže, patriacej k rodinnému domu č. XXX V. H. R., pritlačil ju k zadnej drevenej časti tzv. drevárky, kde jej bez súhlasu uvoľnil opasok hnedej farby v riflách, rozopol gombík na riflách a stiahol rifle svetlomodrej farby spolu so spodným prádlom sivej farby, dámske nohavičky až do oblasti členkov, potkol jej nohy v dôsledku čoho spadla na zem na chrbát, spredu ju prilahol celým telom a pravou rukou pritlačil ľavú ruku L.. O., vníkol svojím pohlavným orgánom do jej pošvy a vykonával s ňou pohlavný styk, napriek tomu, že ho L.. O.. sa snažila druhou rukou, ktorú mala voľnú odtlačiť od seba a žiadala ho, aby prestal, pričom jej spôsobil na oboch kolenách hematómy, vľavo aj s eróziou a škrabancom na predkolení, teda zranenia, ktoré si nevyžiadali práceneschopnosť,

teda
násilím donútil ženu k súložiu,

čím spáchal

zločin znásilnenie podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona.

Za to sa odsudzuje:

Podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona, podľa § 46 Trestného zákona, na trest odňatia slobody na 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd ukladá obžalovanému ochranné sexuologické liečenie, ktoré sa bude v zmysle § 74 ods. 1 Trestného zákona, vykonávať ambulantnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor podal na obžalovaného P. V. obžalobu pre skutok, ktorý je uvedený vo výroku o vine tohto rozsudku. Obžalovaný mal týmto konaním - podľa obžaloby - násilím donútiť ženu k súloži, zneužiť jej bezbrannosť a čin spáchať na chránenej osobe, na dieťati. Týmto konaním mal obžalovaný naplniť znaky zločin znásilnenie podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Obžalovaný bol pre skutok uvedený v obžalobe sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné uznesením sp. zn. 21Tp/66/2017 zo dňa 13.10.2017 vzatý do väzby pre dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) TP. Sudca pre prípravné konanie odôvodnil svoje rozhodnutie najmä tou skutočnosťou, že obvinený sa vyhýbal trestnému konaniu, nezdržoval sa v mieste svojho bydliska po skutku a to bez ohľadu na to, že bol v období od 17.09.2017 do 25.09.2017 počas štyroch dní hospitalizovaný v nemocnici. Dôvody kolúznei väzby sudca pre prípravné konanie konštatoval z toho dôvodu, že bola dôvodná obava, že obvinený bude pôsobiť na svedkov a poškodenú.

O sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie, ktorým vzal obvineného do väzby, rozhodol Krajský súd v Prešove tak, že zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a nahradil väzbu, ktorej dôvody konštatoval v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) TP dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd v Prešove súčasne prijal písomný sľub obvineného v zmysle § 80 ods. 1 písm. b) TP.

Z obsahu spisu plynie, aké problematické bolo pre okresný súd zabezpečiť (podľa § 252 ods. 3 TP) nutnú účasť obžalovaného v konaní pred súdom. Účasť obžalovaného na hlavnom pojednávaní dňa 18.10.2018 musela byť dokonca zabezpečená predvedením, ktoré zabezpečilo príslušné OO PZ.

Okresný súd zdôrazňuje, že hlavné pojednávanie bolo nariadené už na deň 4. júna 2018. Obžalovaný prevzal predvolanie na toto hlavné pojednávanie už dňa 6. apríla 2018 (obvinený ospravedlnil svoju neúčasť zo zdravotných dôvodov - avšak bez ohrozenia jeho života, bez závažného zhoršenia jeho zdravotného stavu a bez dôvodného nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej choroby). Pre nutnú účasť obžalovaného v zmysle § 252 ods. 3 TP, súd musel hlavné pojednávanie odročiť a určil termín na 30. augusta 2018. Obžalovaný prevzal predvolanie na toto hlavné pojednávanie dňa 7. júna 2018. Obvinený sa ani tohto hlavného pojednávania nezúčastnil a predložil potvrdenie o „závažnom zhoršení jeho zdravotného stavu“. Okresný súd sa preto rozhodol zabezpečiť jeho účasť predvedením.

Hlavné pojednávanie je procesný úkon súdu, ktorý bez ohľadu na počet jeho pokračovaní tvorí stále jeden celok (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Tdo/69/2016, zo dňa 30. mája 2017).

Najvyšší súd SR v uznesení spisovej značky 5Tdo/40/2017 zo dňa 21. augusta 2017 (IČS: 4413010166) riešil ako dovolací súd namietané porušenie práv obvineného na obhajobu (ktorý nesúhlasil s nezachovaním päťdňovej lehoty) : „Podľa § 247 ods. 1 veta prvá a druhá Tr. por. termín hlavného pojednávania určí predseda senátu tak, aby obžalovaný od doručenia predvolania, prokurátor a obhajca od upovedomenia mali lehotu aspoň päť pracovných dní. Túto lehotu možno skrátiť len s ich súhlasom a tiež vtedy, ak obžalovaný odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Zmyslom predmetného ustanovenia je zabezpečiť reálnu možnosť prípravy obžalovaného, jeho obhajcu a prokurátora na hlavné pojednávanie, vytvoriť priestor na usporiadanie ich osobných a pracovných záležitostí, ako aj poskytnúť čas na zadováženie dôkazov, ktoré by chceli strany trestného konania na pojednávaní vykonať. Lehotu je pritom potrebné zachovať pri prvom hlavnom pojednávaní. V prípade odročenia hlavného pojednávania táto povinnosť nie je daná, nakoľko hlavné pojednávanie sa považuje za jeden úkon (pri odročení je úkon iba prerušený).“

Okresný súd teda poukazuje vyššie citovaný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého lehotu je potrebné zachovať pri prvom hlavnom pojednávaní. V prípade odročenia hlavného pojednávania táto povinnosť

nie je daná, nakoľko hlavné pojednávanie sa považuje za jeden úkon. Súd totiž doručil obžalovanému predvolanie na hlavné pojednávanie, ktorého termín konania bol určený na deň 4. júna 2018 už dňa 6. apríla 2019 (čl. 419).

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je nevinný. K osobným pomerom uviedol, že je slobodný, bezdetný a žijem s mamou v obci J. O.. Je podnikateľom.

Obžalovaný pri výsluchu uviedol, že s poškodenou L. O. mal priateľský kamarátsky vzťah, nešlo však o vzťah partnerský. Keď sa stretli, tak sa pozdravili. Ku skutku samotnému sa odmietol vyjadriť.

Na návrh prokurátora bola prečítaná výpoveď obžalovaného z prípravného konania zo dňa 13.10.2017 na čl. 57 - išlo o výsluch pred sudcom pre prípravné konanie v konaní o návrhu na vzatie do väzby. Pri tomto výsluchu obžalovaný uviedol, že dňa 17.09.2017 išiel na zábavu v obci J. O., kde popíjal alkohol a potom si už na nič nepamätal. Rozpamätal sa až na skutočnosť, že mu prišlo nevoľno v nejakom neznámom byte v Košiciach, kde ho našiel nejaký chlapec, ktorý ho potom odviezol do nemocnice v Košiciach, kde ho hospitalizovali. Po prepustení z nemocnice vyhľadal obhajcu, s ktorým sa prihlásil na OR PZ Humenné dňa 25.09.2017.

Pri výsluchu P. V. v procesnom postavení obvineného v prípravnom konaní zo dňa 10.10.2017 obvinený využil svoje právo a odmietol ku skutku vypovedať.

Predseda senátu umožnil procesným stranám vyjadriť k návrhom na doplnenie dokazovania a zisťoval súhlas s prečítaním výpovedí svedkov - prokurátor aj obžalovaný súhlasili s čítaním výpovedí svedkov F. F. (čl. 163), L. F. (čl. 171), F. V. (čl. 175).

Prokurátor súhlasil s prečítaním výpovede poškodenej L. O..

Obžalovaný po porade s obhajcom uviedol, že v lehote piatich dní sa vyjadrí, či bude súhlasiť s prečítaním jej výpovede z prípravného konania.

Predseda senátu teda poskytol požadovanú lehotu, po uplynutí ktorej obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu oznámil, že súhlasí s prečítaním výpovedí svedka - poškodenej L. O. z prípravného konania (a rovnako vyjadril súhlas s prečítaním výpovede svedka F. L. na čl. 473).

Podľa poslednej vety § 34 ods. 1 TP, obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu. Obhajca písomným podaním súdu oznámil rozhodnutie obžalovaného - vyjadril súhlas.

Nakoľko v zmysle už citovanej poslednej vety § 34 ods. 1 TP, obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu, výsledkom logického výkladu príslušných ustanovení trestného poriadku je, že obžalovaný je v konaní pred súdom nezastupiteľný iba pri jeho výsluchu v zmysle § 258 TP, pri jeho vyhlásení podľa § 257 TP, a pri prednese záverečnej reči podľa § 274 ods. 2 TP, a pri prednese posledného slova podľa § 275 TP - samozrejme zákon neukladá povinnosť obžalovanému toto nezastupiteľné právo vykonať. Všetky ostatné oprávnenia dané obvinenému trestným poriadkom, môže obvinený realizovať prostredníctvom obhajcu.

Z rozsiahlej judikatúry vyplýva podstatná skutočnosť, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v takom prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho odchyliť v prípade, keď to zo zákonných dôvodov vyžaduje účel zákona, resp. systematická súvislosť, teda výklad založiť na racionálnej argumentácii a uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom (III. ÚS 72/2010, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010).

So súhlasom procesných strán boli v súlade s § 263 ods. 1 TP prečítané výpovede poškodenej L. O. zo dňa 21.12.2017, zo dňa 17.09.2017, zo dňa 23.11.2017, zo dňa 13.12.2017.

Pri výsluchu dňa 17.09.2017 (bez prítomnosti obhajcu) v podstatných rysoch vypovedala zhodne, ako v nižšie uvádzanej výpovedi zo dňa 23.11.2017. Ku skutku samotnému zdôraznila, že tento pohlavný styk nechcela a nevie, či plakala a volala o pomoc, nakoľko bola z toho v šoku. Bránila sa tak, že pravou rukou sa ho snažila odtlačiť, čo sa jej nepodarilo. Priznala, že pred týmto nechceným pohlavným stykom, mala poslednýkrát pohlavný styk pred dvoma týždňami s bývalým priateľom F. L.. Nikdy predtým nenadviazala intenzívnejší osobný kontakt s P. V., poznala ho asi rok len z videnia a prostredníctvom sociálnej siete Facebook.

Pri výsluchu dňa 23.11.2017 (za prítomnosti obhajcu - úkon bol teda vykonaný kontradiktórne a už pri tomto úkone v prípravnom konaní mohol obvinený vypočúvať prostredníctvom obhajcu svedka svedčiaceho proti nemu, čím bolo naplnené právo obvineného uvedené v čl. 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd)) podrobne popísala udalosti, ktoré predchádzali samotnému skutku, ako aj skutok samotný, pričom potvrdila svoju účasť na zábave v J. O.. Zaregistrovala prítomnosť P. V. a zabávala sa spolu s X. T. P. Ď., K. U., Q. P. V. sa na zábave nerozprávala. Počas zábavy vypila asi päť 0,05 dcl pohárov alkoholu a v čase okolo 03.00 hod. dňa 17.09.2017 spolu s kamarátkami X. T. P. Ď. odchádzali preč a s nimi nastúpili do vozidla, ktoré šoféroval jej kamarát K. ešte F. V., F. F. T. L. F.. V čase, keď nastupovali do vozidla, vo vozidle už sedel P. V.. Ten sa počas jazdy k nej neprihovárал a po príchode do Uble vystúpila ako prvá P. Ď. a potom chlapi L., F. T. F. a následne v aute pokračovali len vodič K. F., X. Ď., P. V. a ona. Po príchode na miesto kde býva, sa vodič s vozidlom otočil a zastavil vozidlo pred brámkou rodinného domu, pozdravila sa a vystúpila z vozidla. Nevie, kedy P. V. vystúpil z auta, pričom musel vystúpiť z druhej strany vozidla. Zjavil sa pri nej z pravej strany pri otváraní bránky. Prihovoril sa jej tak, že ešte nemá ísť domov, no ona odpovedala, že ide domov. Vtom ju P. V. chytil jednou rukou okolo jej pása a odtlačil ju do bočnej uličky vedľa ich hospodárskej budovy, kde sa zastavili pred drevárkou, potom jej bez slova sťahol rifle, jednou nohou ju ako keby podkopol, pričom spadla na zem na chrbát a hneď na to si P. V. ľahol na ňu, chytil jej ľavú ruku, vravela mu, aby ju pustil a snažila sa ho voľnou rukou od neho odtlačiť, ale to sa jej nepodarilo. Následne on svojou druhou rukou jej rozťahol nohy, rozopol svoje nohavice a vošiel svojim pohlavným údom do jej pohlavných orgánov. Počas súlož sa bránila, stále sa ho snažila rukou odtlačiť od seba a žiadala ho, aby prestal. Vykonával s ňou súlož asi desať minút. Hovorila mu, aby prestal, ale nekričala a ani nevolala o pomoc. Po vykonaní pohlavného styku, P. V. odišiel preč a ona odišla domov, zobudila sa ráno o 09.30 hod., pričom mala na sebe spodné prádlo ešte z večera a bola oblečená v pyžame. Potom si uvedomila, čo jej P. V. urobil a išla to povedať kamarátkam X. T. P. Ď.. Popísala im celý priebeh ako ju znásilnil.

Pri výsluchu dňa 13.12.2017 (bez prítomnosti obhajcu) uviedla, že sa dostavila na výzvu vyšetrovateľa, pretože žiadal od nej predložiť mobilný telefón z dôvodu zadokumentovania sms-správ. Ku skutku samotnému sa počas tohto výsluchu nevyjadrovala.

Pri výsluchu dňa 21.12.2017 (za prítomnosti obhajcu) uviedla, že ona s obžalovaným na zábave (ako s partnerom) nebola. Počas cesty späť jej nebolo zle a nezvracala. Vo vozidle s ňou pri ceste domov bol vodič K. F., F. V., P. T. X. Ď., P. V., L. F. T. F. F.. Po tom, čo vystúpila z auta, nepočula žiadne hlasy.

V ďalšom priebehu hlavného pojednávania bola vypočutá svedkyňa F. O., matka poškodenej L. O., ktorá sa o okolnostiach dôležitých pre posúdenie obžaloby dozvedela od svojej dcéry L. dopoludnia dňa 17.09.2017, pričom ešte vo večerných hodinách v predchádzajúci deň komunikovala s L. prostredníctvom sms-správ, vedela, že je na zábave v J. O. a keď okolo 02.30 hod. zistili s manželom, že L. nie je doma, tento jej zavolał a ona rodičom oznámila, že idú autom domov. Preto si s manželom ľahli spať. L. vždy ohlásila v takýchto prípadoch svoj príchod rodičom, no v ten kritický deň, tak neurobila. Ráno spala L. dlhšie a po zobudení v čase 09.30 hod. povedala svedkyňi, že sa musí stretnúť s X. Ď., že sa chce s ňou rozprávať. Následne L. odišla a svedkyňa uviedla, že pred obedom prišla L. domov aj s kamarátkami F. L., P. T. X. Ď. T. K. U. a vtedy jej dcéra porozprávala, čo sa v noci stalo. Dievčatá jej povedali, že to bol „Ď.“, resp. „U.“ a že takto volajú obžalovaného P.E. V..

V ďalšej časti výpovede svedkyňa popísala traumy, ktorú následne prežívali celá rodina. Vyjadrila sa aj k zdravotným problémom svojej dcéry L., ktoré vznikli ako dôsledok prejednávaneho skutku.

Ako svedok bol vypočutý otec poškodenej F. O., ktorý potvrdil výpoveď svojej manželky a tiež sa o skutku dozvedel len od svojej dcéry. Rovnako popísal traumy, ktorú ako rodina potom prežívala.

Svedok K. F. popísal ako bol na zábave v J. O.. Alkohol nepil, pretože šoféroval a neskôr ho X. Ď. požiadala, aby ich odviezol domov do R.. Jeho auta Ford Galaxy je osemmiestne, súhlasil, že odvieze domov zo zábavy. Do auta nastúpila X. Ď., P. V., L. O. a ešte ďalší chlapci - neskôr bolo preukázané, že to F. V., F. F. T. L. F., ktorí pri reštaurácii R. vystúpili a v aute už zostal okrem neho iba P. V., L. O. a X. Ď.. Odtiaľ pokračovali smerom k domu L. O.. Tam zastavil a keďže auto je vyššie, povedal P. V., aby pomohol L. vystúpiť vonku, následne po ich vystúpení sa odišiel s autom o kúsok vyššie otočiť, pričom v aute s ním sedela už iba X. Ď., ktorá sedela na mieste spolujazdca. Po otočení zastavil autom kúsok nižšie pod domom L. O.. Asi päť až desať minút čakal na P. V., no keď neprichádzal, tak vyšiel smerom k bránke, k domu, kde bývala L. a zakričal na P., že ide odviezť X. domov. Ten mu odvetil, nech ide. Nasadol do auta a odviezol X. Ď. pred jej dom. Potom zavolať V., či má prísť pre neho, no on mu povedal, že domov príde sám.

Svedok J. Š. uviedol, že bol jedným z usporiadateľom tanečnej zábavy v obci J. O.. Spomína si, že L. O. prišla s kamarátkami a že im nalieval alkohol. Zaregistroval aj P. V., ktorý už driemal, pretože mal zrejme už dosť vypité. Uvádzal, že si všimol, že mu L. O. sadla V. na kolená. Mala síce vypité, ale chodila a rozprávala riadne. O skutku sa dozvedel z počutia až na druhý deň.

Svedok L. B. potvrdil, že bol na zábave vo výčape a obsluhoval hostí. Zaregistroval L. O. aj sestry Ď. a aj P. V.. Všimol si, že P. V. držal L. O. okolo drieku. O skutku samotnom sa dozvedel až na druhý deň.

Svedok X. V. (brat obžalovaného) uviedol, že bol na zábave, ale keďže mal dosť vypité, pred polnocou odišiel domov. O skutku sa dozvedel až na druhý, resp. tretí deň.

Na hlavnom pojednávaní boli prečítané výpovede svedkov MT. F. T. L. F. z prípravného konania.

Svedok F. F. v prípravnom konaní pri výsluchu zo dňa 04.01.2018 uviedol, že bol na zábave v J. O., mal síce dosť vypité, ale videl na zábave aj L. O. a aj P. V., pričom neboli spolu a každý sa zabával samostatne. Spomenul si, že X. Ď., L. O. odchádzali spolu zo zábavy s L. F., F. V. vo viacmiestnom motorovom vozidle.

Svedok L. F. v prípravnom konaní pri výsluchu zo dňa 29.12.2017 uviedol, že bol na zábave s F. F. T. F. V. a až pred tretou hodinou rannou si všimol, že na zábave je aj P. V. a všimol si aj L. O.. Odchádzal domov vo vozidle, ktoré viedol F. a spolu s F. F. aj F. V. nasadli do tohto vozidla a len matne si spomína, že s nimi v aute sedela aj X. Ď., L. O. T. P. V.. Počas jazdy nikde nezastavovali až vystúpil spolu s F. V. T. F. F. H. pred krčmou zvanou R.. Zostávajúca posádka pokračovala ďalej v jazde s vozidlom, nevie uviesť kam.

Svedkyňa P. Ď. na hlavnom pojednávaní uviedla, že so sestrou X. T. L. O. boli v J. O. na zábave, kde spolu tancovali a vtedy si všimla, že obžalovaný sa na nich pozerá, no neprikladala tomu väčší význam. Pamätá si, že nebol opitý, lebo s ním aj rozprávala. Zo zábavy odišla asi o hodinu pred L. O. a sestrou X.. Až na druhý deň k nim prišla domov L. a všimla si, že je nervózna, L. mala doškriabané nohy, najprv nechcela nič povedať, až nakoniec povedala, že bola znásilnená a povedala aj kým. Označila ho prezývku, no svedkyňa spolu so sestrou X. pochopili, že to bol P. V..

Prokurátor poukázal na rozpor vo výpovedi svedkyne z prípravného konania zo dňa 11.10.2017 a postupom podľa § 264 TP, prečítal prokurátor časť výpovede svedkyne zo dňa 11.10.2017 vo vzťahu k okolnosti jej odchodu zo zábavy, kedy v prípravnom konaní uvádzala, že zo zábavy odchádzala spolu v jednom aute so sestrou X., L. O., P. V., F. F., L. F., pričom auto mal šoférovať K. F..

Svedkyňa po prečítaní časti výpovede tento rozpor vysvetlila tým, že na druhý deň, po tom, čo sa to stalo, prišli do domu O. policajti a pýtali sa aj jej so sestrou X., či boli po celý čas spolu a vtedy policajtom povedala, že boli po celý čas s nimi, preto pri výpovedi 11.10.2017 toto už nechcela meniť. Pravda je však to, čo uvádza na hlavnom pojednávaní - odišla zo zábavy skôr a teda nešla v aute s tými osobami, ktoré sú uvedené v zápisnici z prípravného konania.

Svedkyňa X. Ď. na hlavnom pojednávaní uviedla, že na zábavu do J. O. prišla spolu s L. O. a svojou sestrou P.. Na zábave celý čas boli spolu a tancovali. Vtedy neregistrovala, aby P. V. sa o nich zaujímal. Síce s L. pili ostrý alkohol, no určite neboli opité. Na zábave sa nič výnimočne nestalo a spolu s L. zo zábavy odchádzali okolo druhej - tretej hodiny po polnoci, pričom zo zábavy išli na aute, ktoré šoféroval

K. F.Č. a v aute boli ešte L. O., P. V., F. V., F. F., L. F.. Pri návrate domov pri reštaurácii R. z auta vystúpili L. F., F. F., F. V.. Autom potom pokračovali k rodinnému domu, kde býva L.. Svedkyňa istý časť aj zaspala a keď ju zobudil K.Á. F. pred jej domom, vtedy v aute už L. nebola a ani P. V.. Zaregistrovala síce, že L. vystupuje, no neregistrovala, že vystupuje aj P. V.. Po príchode domov išla spať a ráno k nim L. prišla s plačom, a po chvíli im povedala, že P. V. ju znásilnil. Pri odstraňovaní rozporov vo výpovedí oproti výpovedi z prípravného konania vysvetlila, prečo v prípravnom konaní nepravdivo uvádzala, že v aute pri ceste domov bola aj jej sestra P. - pravda je taká, že P. s nimi v aute pri ceste domov nesedela.

Svedok F. V. uviedol, že z J. O. zo zábavy išiel domov v aute spolu s K. F., on bol šofér, v aute X. Ď., P. V., F. F., L. F. T. L. O.. Predtým bol na zábave krátko, možno iba hodinu a nič výnimočne sa nedialo. Ani v aute sa nič výnimočne nedialo. Z auta vystupoval ako prvý pred reštauráciou R., spolu s F. F. T. L. F.. Všetci ostatní ostali v aute, ktoré išlo tým smerom, kde býva L. O.. O tom, čo sa stalo, sa dozvedel až neskôr.

Svedok F. L. na hlavnom pojednávaní uviedol, že L. O. bola jeho bývala priateľka, s ktorou mal aj intímny pomer. Boli partnermi asi pol roka predtým, než sa mal stať skutok. Bol v ten deň na zábave v J. O., mal dosť vypité, podrobnosti si nepamätá. Zaregistroval, že na zábave bol P. V. T. L. O.. Neskôr tam aj zaspal, takže ani nevie, ako odišli domov.

Podľa § 268 ods. 2 TP súd vykonal dokazovanie prečítaním znaleckých posudkov:

- znalecký posudok Kriministického a expertízneho ústavu Košice ČES: PPZ-KEU-KE-EXP-2017/2471. Týmto dôkazom bolo preukázané, že na predmete číslo 4 označený ako stopa číslo 4 - dámske nohavičky - DNA analýzou oteru spermy zaistenej z tohto predmetu bola zistená prítomnosť zmiešaného biologického materiálu pochádzajúceho od minimálne dvoch osôb, pričom v majoritnom zastúpení bol prítomný DNA profil porovnávacej vzorky označenej menom obžalovaného (druhá identifikovaná osoba bola poškodená).

Predseda senátu prečítal znalecký posudok znalca pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) MUDr. Alfonza Porvažníka č. 120/2017. Týmto dôkazom bol posudzovaný duševný stav obžalovaného a bola objektívne diagnosticky zistené abuzívne požívanie etylu - zatiaľ bez známkov závislosti a chýbanie niektorých častí sexuálneho systému - averzií. Zistené okolnosti boli vyhodnotené tak, že pokiaľ sa obžalovaný dopustil skutku, za ktorý je stíhaný, jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti v čase spáchania skutku sú hodnotené ako podstatnou mierou znížené, avšak iba v dôsledku požitia alkoholu a naučeného sexuálneho scénara, pričom obžalovaný už v minulosti mal skúsenosti s požívaním alkoholu a mohol takýto stav predvídať.

Predseda senátu uložil znalcom: MUDr. Alfonz Porvažník, aby znalecký posudok č. 120/2017 MUDr. Alfonz Porvažník, doplnil o odpovede na otázky týkajúce sa zistenia porúch sexuálneho správania, poruchy sexuálnej identifikácie, ich príčin a možnosti liečby. Pre vypracovanie dodatku posudku súd uložil znalcom povinnosť prizvať pre vypracovanie doplnenia znaleckého posudku ako konzultanta znalca zapísaného pre odbor 48 00 00 Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie 48 19 00 Sexuológia.

Znalec predložil súdu znalecký posudok č. 64/2019, ktorého súčasťou bol aj znalecký - konzultantský posudok č. 10/2019 vypracovaný MUDr. Danicou Caisovou - Škultétyovou, znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie sexuológia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria). Výsledkom doplneného znaleckého dokazovania bolo konštatovanie, že obžalovaný trpí poruchou koordinácie sexuálnych motivačných systémov - sexuálnou agresivitou/ B podľa Kolářsky. Podľa posudku správanie obžalovaného in tempore criminis (v čase skutku) bolo ovplyvnené sexuálnou deviáciou - sexuálnou agresivitou, ktorá podstatným spôsobom ovplyvnila ovládacie schopnosti, no na rozpoznávacie schopnosti podstatný vplyv nemala. Na sexualitu obžalovaného sa nevyžaduje súčinnosť s partnerkou pri erotickom zblížovaní. Táto porucha koordinácia umožňuje vzrušenie aj v situáciách, kedy žena nie je eroticky vyladená, alebo keď kladie odpor. Na základe uvedeného znalec uzavrel, že bez liečby môže byť pobyt obžalovaného na slobode nebezpečný, riziko recidívy deviantného správania je vysoké. Znalec preto navrhuje, aby sa obžalovaný podrobil ochrannému sexuologickému liečeniu ambulantnou formou.

Na hlavnom pojednávaní dňa 12.09.2019 znalec sa v celom rozsahu odvolal na už citovaný znalecký posudok a bližšie vysvetlil okolnosti, pre ktoré eventuálne môže byť obžalovaný bez adekvátnej liečby na slobode nebezpečný.

N hlavnom pojednávaní bol prečítaný znalecký posudok znalca MUDr. Jána Zreláka, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) č. 15/2017. Z tohto dôkazu vyplýva, že poškodená L. O. bola v čase skutku ovplyvnená alkoholom a mohla mať v čase skutku hladinu alkoholu 1,09 až 1,35 promile (g/kg) alkoholu v krvi. Znalec u nej konštatoval ľahký stupeň opitosti, ktorý sa vo všeobecnosti prejavuje tak, že je ovplyvnená iba jemnejšia motorická funkcia, pričom hrubšia motorická funkcia - napríklad chôdza - je v tomto stupni ešte nepostihnutá. Psychická a zmyslová funkcia je postihnutá najmä vo vstrebávacej fáze a na vrchole alkoholickej krivky, čiže v tejto eliminačnej nie. Podľa znalca v čase 03.15 hod. L. O. vedela rozpoznať svoje konanie a aj hodnoverne popísať prežité udalosti.

Predseda senátu prečítal znalecký posudok znalca PhDr. Evy Sklenárovej, pre odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, poradenská psychológia č. 17/2018. Znaleckým posudkom bola posudzovaná osobnosť obžalovaného a podľa záverom znalkyne je osobnostne introvertovaný, jednoduchý, s nižším sebavedomím a emočne labilný. Chýba mu správne sebareflexia. Má problémy s autoritami, aj ženami a nemá voči nim primeraný vzťah, lebo sám sebe neverí a podceňuje sa. Menovaný však chápe dopady svojho konania a znalkyňa nezistila agresiu vopred pripravenú zameranú voči ženám, ktorá by mala úmyselný charakter. Charakter trestného činu mohol zodpovedať rysom osobnosti pre nižšiu úroveň kontroly vlastného správania sa, nakoľko bol v tom čase pod vplyvom alkoholu. K poškodenej nemal vytvorený osobitný vzťah. V procesoch vnímania znalec nezistil žiadne poruchy, menovaný má sklon k zakrývaniu, skresľovaniu, má hraničné pásmo ľži-skóre so sklonom klamať.

Bol prečítaný znalecký posudok znalca PhDr. Evy Sklenárovej, znalkyne pre odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, poradenská psychológia č. 18/2018, ktorým bola posudzovaná osobnosť poškodenej L. O.. Znalkyňa uviedla, že poškodená má intelektové schopnosti v pásme nadpriemeru, chápe vzťahy a súvislosti, jej osobnosť je charakterizovaná zníženým sebavedomím, vnútornou neistotou a pasivitou, čo je dôsledok skutku. Je zistená v súčasnosti sa prejavujúca emočná labilita, vysoká miera úzkosti a sociálne obavy plynúce z prežitej udalosti. Pamäťové schopnosti poškodenej sú v pásme nadpriemeru a je spôsobilá zapamätať a reprodukovať to, čo vnímala. Prežitá udalosť ohrozila psychické zdravie poškodenej, vnímala ju ako ohrozujúcu nečakanú a náhlu a obvineného vnímala ako násilníka. Prejavujú sa u nej znaky syndrómu „sexuálnej zneužitého dievčaťa“. Poškodená nemá snahu klamať, ľži-skóre je v norme. Snaží sa o objektívne vyjadrenia.

Súd podľa § 269 TP vykoná dokazovanie prečítaním listinných dôkazov: zápisnica o ohliadke miesta činu, zápisnica o vydaní veci, zápisnica o prehliadke tela, zápisnice o prehliadka tela, zápisnica o úkone, výpis z ústrednej evidencie priestupkov, gynekologické vyšetrenie, výmenný poukaz, prepúšťacia správa, prepúšťacia správa, internetová komunikácia medzi F. L. T. L. O., správa o povesti obec J. O., lustrácia v Registri priestupkov MV SR, odpis registra trestov.

Podľa § 277 ods. 2 TP, súd odmietol návrh obžalovaného na vykonanie dokazovania prehratím zvukového záznamu rozhovoru medzi L. O., K. F. T. X. Ď..

V zásade možno označiť za neprípustné, aby si súkromná osoba nahrávala utajeným spôsobom hlasový prejav inej osoby s cieľom použiť ho ako dôkaz v trestnom konaní.

V Slovenskej republike monitorovanie priestorov prístupných verejnosti upravuje zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Podľa § 10 ods. 7 tohto zákona „Priestor prístupný verejnosti možno monitorovať pomocou videozáznamu alebo audiozáznamu len na účely verejného poriadku a bezpečnosti, odhaľovania kriminality alebo narušenia bezpečnosti štátu, a to len vtedy, ak priestor je zreteľne označený ako monitorovaný. Označenie monitorovaného priestoru sa nevyžaduje, ak tak ustanovuje osobitný zákon. Vyhotovený záznam možno využiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 277 ods. 2 TP, súd zamietol návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka X. B. a svedka F. X., pretože ho považoval za nedôvodný. Výpoveďou týchto svedkov sa neozrejmia okolnosti spáchania

skutku - najmä preto, že bolo bez pochyb zistené, že posádka auta, v ktorom sa viezli obžalovaný a poškodená k domu poškodenej, kde bol skutok spáchaný tvorili okrem nich: K. F. (vodič), F. V., X. Ď., F. F. T. L. F..

Navrhovaní svedkovia X. B. T. F. X. teda neboli súčasťou posádky auta, v ktorom sa viezli obžalovaný a poškodená k domu poškodenej, kde bol skutok spáchaný.

Na hlavnom pojednávaní dňa 28.02.2019 obžalovaný predložil podanie P. L. zo dňa 11.01.2019 - odstúpenie od plnomocenstva k obhajobe a požiadal súd, aby mu poskytol lehotu na zvolenie si nového obhajcu, pričom bolo preukázané, že zásielka bola adresátovi doručená už dňa 14.02.2019. Predseda senátu následne upozornil na obsah ustanovenia § 36 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého za včasnosť zvolenia obhajcu, ako aj za včasnosť podania žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 zodpovedá obvinený; pri zmene obhajcu nie je zvolenie obhajcu alebo ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania.

Vyššie uvedené upozornenie súd zdôrazňuje aj pre ešte jeden „pokus“ obžalovaného dosiahnuť ďalšie odročenie hlavného pojednávania zo dňa 12.9.2019, kedy jeho novozvolený obhajca v úvode hlavného pojednávania predložil splnomocnenie k obhajobe a uviedol, že po tom, čo bol splnomocnený obžalovaným k obhajobe, mal na prípravu iba takmer dva dni a preto žiadal, aby súd hlavné pojednávanie odročil. Zároveň však uznal, že rešpektuje „právnú úpravu“. Predseda senátu nevyhovел návrhu obžalovaného na odročenie hlavného pojednávania a konštatoval, že počas konania niekoľkokrát upozornil obžalovaného na obsah ustanovenia § 36 ods. 4 TP.

K výroku o vine:

Súd upozorňuje, že znaleckým posudkom Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Košice ČES: PPZ-KEU-KE-EXP- 2017/2471 (čl. 203) bol preukázaný intímny sexuálny kontakt medzi obžalovaným P. V. T. L. O.. Tento dôkaz - prítomnosť spermy obžalovaného na dámskych nohavičkách poškodenej - však ešte nesvedčí o sexuálnom styku, ktorý by bol dôsledkom násilného konania obvineného. Odsúdenie obžalovaného je založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (sollery or to a decisive extent) na výpovedi poškodenej L. O. z prípravného konania, keď bola vypočutá v procesnom postavení svedka - súd zdôrazňuje, že bola vypočutá za prítomnosti obhajcu obvineného. Toto upozornenie súdu má kľúčový význam pre hodnotenie zákonnosti tohto dôkazu, na ktorom je výlučne, resp. v rozhodujúcej miere založený výrok o vine tohto rozsudku.

Prečítanie výpovedí svedkov z prípravného konania je prípustné, ak tieto boli získané v súlade s právami obhajoby (Unterpertinger p. Rakúsku rozsudok z 24. novembra 1986) V zmysle princípu kontradiktórnosti ide o to, že obvinený musí mať adekvátnu a dostatočnú príležitosť na to, aby mohol v čase, keď sa urobila svedecká výpoveď alebo v neskoršom štádiu konania poprieť ju a klásť svedkom otázky (Kostovski p. Holandsku rozsudok z 20. novembra 1999). Obvinený musí mať primeranú a dostatočnú možnosť poprieť výpoveď svedka buď počas vyšetrovania alebo počas pojednávania. Ak je odsúdenie založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (sollery or to a decisive extent) na výpovedi osoby, ktorú obvinený nemohol nikdy vypočuť, alebo dať vypočuť, právo na obhajobu je skrátené spôsobom nezlučiteľným s čl. 6 Dohovoru (Luca p. Taliansku rozsudok z 27. februára 2001 a mnohé ďalšie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu).

Pokiaľ bola poškodená vypočutá ako svedok v prípravnom konaní vypočutá za prítomnosti obhajcov obvinených, a teda obvinený mal prostredníctvom obhajcu možnosť klásť svedkyňi otázky a spochybníť jej tvrdenia, tak výpoveď svedkyne L. O. bola vykonaná už v prípravnom konaní v súlade s princípom kontradiktórnosti, a preto v konaní pred súdom mohla slúžiť ako plnohodnotne usvedčujúci dôkaz. Preto mohol konajúci súd svoje rozhodnutie o vine oprieť o výpoveď vyššie menovanej svedkyne z prípravného konania.

Namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný (§ 263 ods. 1 TP). Tak prokurátor, ako aj obžalovaný súhlasili s prečítaním výpovede poškodenej, ktorej výsluch súd nepovažoval za nevyhnutný aj preto, že bolo potrebné rešpektovať zásadu primeranosti a práva poškodenej tak, aby nebola nad mieru nevyhnutnú vystavená druhej viktimizácii.

Poškodená je v zmysle § 2 ods. 1 písm. c) bod 1/, bod 4/ zákona č. 274/2017 Z. z., o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obzvlášť zraniteľnou obeťou (je obeťou znásilnenia - niektorého z trestných činov proti ľudskej dôstojnosti).

Podľa § 2 ods. 1 písm. f) vyššie citovaného zákona č. 274/2017 Z. z., druhotnou viktimizáciou je ujma, ktorá obeti vznikla v dôsledku konania alebo nekonania orgánu verejnej moci, subjektu poskytujúceho pomoc obetiam, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, znalca, tlmočníka, obhajcu alebo oznamovacích prostriedkov.

Podľa § 3 ods. 7 citovaného zákona č. 274/2017 Z. z., orgán činný v trestnom konaní, súd a subjekt poskytujúci pomoc obetiam uskutočňujú s ohľadom na závažnosť spáchaného trestného činu individuálne posúdenie obete tak, aby sa zistilo, či ide o obzvlášť zraniteľnú obeť na účely zabránenia opakovanej viktimizácii.

Táto zásada sa v trestnom poriadku premietla do ustanovenia § 134 ods. 4 TZ, podľa ktorého ak je ako svedok v trestnom konaní vypočúvaná osoba, ktorá je obzvlášť zraniteľnou obeťou podľa osobitného predpisu, treba vykonať výsluch ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať; ustanovenie § 135 ods. 1 tým nie je dotknuté. Výsluch sa vykoná s využitím technických zariadení určených na záznam zvuku a obrazu alebo s využitím technických zariadení určených na prenos a záznam zvuku a obrazu; ustanovenie § 270 ods. 2 tým nie je dotknuté. Orgán činný v trestnom konaní zabezpečí, aby výsluchy v prípravnom konaní viedla tá istá osoba, ak sa tým nenaruší priebeh trestného konania. Ak je ako svedok vypočúvaná obzvlášť zraniteľná obeť podľa osobitného predpisu, o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej osobné vlastnosti, vzťah k páchatelovi alebo závislosť od páchatela, povahu a okolnosti spáchania trestného činu mohlo nepriaznivo ovplyvniť jej telesnú integritu alebo duševnú integritu alebo vystaviť ju riziku druhotnej viktimizácie, k výsluchu sa priberie psychológ alebo znalec, ktorý so zreteľom na predmet výsluchu vypočúvanej osoby prispeje k správne vedeniu výsluchu; ustanovenie § 135 ods. 1 tým nie je dotknuté. Pred vypočutím svedka podľa štvrtej vety orgán činný v trestnom konaní prekonzultuje spôsob vedenia výsluchu so psychológom alebo znalcom, ktorý bude pribraný k výsluchu, aby sa zabezpečilo správne vykonanie výsluchu a predišlo sa druhotnej viktimizácii.

Okresný súd pri rozhodnutí o prečítaní výpovedí poškodenej vychádzal aj z lekárskej správy psychiatria MUDr. Miloša Buriča na čl. 425 a čl. 456 v zmysle ktorej MUDr. Miloš Burič, psychiater, nevyhlásil zhoršenie psychického stavu u L. O. v prípade jej výsluchu na hlavnom pojednávaní, pretože menovaná sa u neho lieči už od 22.12.2017 pre adaptačnú poruchu s úzkostným rysom (F.43.2).

K právnej kvalifikácii:

Obžalovaný mal konaním, skutkom uvedeným v obžalobe podľa prokurátora (podľa obžaloby) násilím donútiť ženu k súloži, zneužiť jej bezbrannosť a čin spáchať na chránenej osobe, na dieťati. Týmto konaním mal obžalovaný naplniť znaky zločinu znásilnenie podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Okresný súd sa (čiastočne) nestotožnil nielen s právnou vetou ale ani s právnou kvalifikáciou uvádzanou v obžalobe.

Podľa § 199 TZ, znaky zločinu znásilnenie naplní ten páchatel, ktorý násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súloži alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť (vtedy sa potrestá odňatím slobody na päť rokov až desať rokov).

Podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty tohto trestného činu uvedenej v druhom odseku cit. ustanovenia, odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha tento čin

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) na chránenej osobe,
- c) z osobitného motívu, alebo
- d) na žene vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody.

Chránenou osobou podľa obžaloby mala byť obeť trestného činu L. O., ktorá v čase skutku bola osobou mladšou ako 18 rokov - § 139 ods. 1 písm. a) TZ s poukazom na definíciu dieťaťa v zmysle § 127 ods. 1 TZ, podľa ktorého dieťaťom sa rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Súd však upozorňuje na obsah ustanovenia § 139 ods. 2 TZ, podľa ktorého ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Aj keď poškodená L. O., nar. XX.XX.XXXX je z hľadiska § 139 ods. 1 písm. a) TZ, chránenou osobou (dieťaťom, ktorým sa podľa § 127 ods. 1 TZ rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov), podľa druhého odseku citovaného ustanovenia, sa ustanovenie odseku 1 nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Poukazujúc na uvedené súd konštatuje, že táto okolnosť nemala na konanie a úmysel obžalovaného (násilím donútiť poškodenú k súloži) žiadny vplyv a to i keď o tom, že L. O. nemala ešte osemnásť rokov, obžalovaný mohol vedieť.

Pri otázke posúdenia osobitného kvalifikačného pojmu v zmysle ustanovenia § 139 ods. 1 písm. a) TZ (chránená osoba dieťa) - súd poukazuje na to, že obžalobou (skutkom uvedeným v obžalobe) naplnenie tohto osobitného kvalifikačného pojmu bolo iba konštatované uvedením ročníka narodenia poškodenej, avšak žiadnym slovným spojením nebola vyjadrená súvislosť spáchania trestného činu a vekom chránenej osoby a teda obžalobou popísaný skutok takúto súvislosť obžalovanému za vinu nekládol.

Zo skutkovej vety obžaloby nijako nevyplýva, že by spáchanie tohto činu bolo z hľadiska obvineného subjektívne ovplyvnené súvislosťou s vekom poškodenej. Táto okolnosť nevyplýva ani z uvedenia ročníka narodenia poškodeného, pokiaľ absentuje poukázanie na súvislosť s okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, teda na to, že obžalovaný vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a súčasne, že túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodenej, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin.

Ustanovenie § 235 písm. c) TP, upravuje ako jednu z náležitostí obžaloby obžalobný návrh, v ktorom musí byť označený skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, ak ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným a aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby; ďalej sa uvedie právna kvalifikácia skutku s uvedením zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, aj príslušné ustanovenie Trestného zákona a všetky zákonné znaky vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.

Súd zvlášť zdôrazňuje povinnosť prokurátora uviesť aj iné skutočností, ak ich treba na to, aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby. Nepochybne takouto skutočnosťou je (ak by bola v prípravnom konaní zistená) súvislosť s okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, teda, že obžalovaný vedel, že poškodená je osobou mladšou ako osemnásť rokov a teda je dieťaťom a súčasne, že túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodenej, umocnením účinku trestného činu voči poškodenej, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin.

Podľa § 278 ods. 1 TP, súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu a podľa tretieho odseku toho istého ustanovenia, súd nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe.

Podľa názoru súdu, ak zo skutkovej vety obžaloby nijako nevyplýva, že by spáchanie tohto činu bolo z hľadiska obvineného subjektívne ovplyvnené súvislosťou s vekom poškodenej ak absentuje poukázanie na súvislosť s okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, teda na to, že obžalovaný vedel, že poškodená je osobou mladšou ako osemnásť rokov a súčasne, že túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodenej, umocnením účinku trestného činu voči poškodenej, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin - a prokurátor v konaní pred súdom na preukázanie tejto súvislosti neprodukuje žiadny dôkaz, nie je možné v konaní pred súdom uznať obžalovaného za vinného z trestného činu s

osobitným kvalifikačným pojmom v zmysle § 139 ods. 1 písm. a) TZ a to práve pre účinky druhého odseku citovaného ustanovenia, podľa ktorého sa ustanovenie odseku 1 nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Pri vyššie uvedených záveroch súd poukazuje na právne vety rozsudku Najvyššieho súdu SR z 3. decembra 2013, sp. zn. 2 Tdo 65/2013, publikované Zbierka stanovísk NS a súdov SR č. 8/2014 pod č. R 117/2014:

I. Ustanovenie § 18 Tr. zák. a ustanovenie § 139 ods. 2 Tr. zák. upravujú spôsob riešenia dvoch odlišných právnych otázok a to jednak otázku zavinenia vo vzťahu k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, a jednak ďalšiu podmienku použitia osobitného kvalifikačného pojmu chránenej osoby, spočívajúcu v súvislosti spáchania činu s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Taká súvislosť musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a aj subjektívne.

II. V zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku (§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák.) považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel' vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin.

Taká subjektívna súvislosť, primeraná postaveniu alebo stavu chránenej osoby, sa vyžaduje aj pri kvalifikačnom použití ostatných ustanovení uvedených v § 139 ods. 1 pod písmenami a/ až d/ a f/ až i/ Tr. zák.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 3. decembra 2013, sp. zn. 2 Tdo 65/2013).

V konaní pred súdom prokurátor nepreukázal, že by obžalovaný subjektívne spájal vek poškodenej so svojím úmyslom. I keď nedovŕšila vek osemnásť rokov (a v zmysle § 127 ods. 1 TZ bola v čase skutku „dieťaťom“, poškodená bola dospievajúcou slečnou vo veku blízkom veku dospeléj osoby (mala vek takmer sedemnásť a pol roka), ktorá už pred skutkom samotným žila plnohodnotným intímym životom.

Obžalovaný mal konaním, skutkom uvedeným v obžalobe podľa prokurátora (podľa obžaloby) násilím donútiť ženu k súložiu, pričom mal zneužiť jej bezbrannosť.

Nie je možné donútiť ženu k súložiu násilím a súčasne zneužiť jej bezbrannosť - tieto okolnosti sa vzájomne vylučujú, čo je zrejme aj z obsahu § 199 ods. 1 TZ - znaky zločinu znásilnenie naplní ten páchatel', ktorý násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súložiu alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť.

Súd upozorňuje na to, že spôsoby, ktorými páchatel' donúti ženu k súložiu - „násilím“ alebo „hrozbou bezprostredného násillia“ alebo kto na taký čin „zneužije jej bezbrannosť“ sú tri rôzne alternatívy vo vete rozdelené vylučovacou spojkou „alebo“.

Zo znaleckého posudku znalca MUDr. Jána Zreláka, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) č. 15/2017 vyplýva, že poškodená L. O. bola v čase skutku ovplyvnená alkoholom a mohla mať v čase skutku hladinu alkoholu 1,09 až 1,35 promile (g/kg) alkoholu v krvi. Znalec u nej však konštatoval iba ľahký stupeň opitosti, čo nemohlo mať za následok jej „bezbrannosť“.

Objektom trestného činu znásilnenie podľa § 199 TZ, je právo ženy slobodne rozhodovať o svojom pohlavnom živote. Predmetom útoku v oboch alternatívach jeho spáchania je osoba ženského pohlavia.

Za súlož treba pokladať spojenie pohlavných orgánov muža a ženy, pričom stačí, ak došlo len k čiastočnému vsunutiu pohlavného údu muža do pošvy ženy. Spojením pohlavných orgánov je znásilnenie dokonané bez ohľadu na to, či došlo k pohlavnému ukojeniu. Ak by došlo len k dotyku (vonkajšiemu) pohlavných orgánov, išlo by iba o pokus trestného činu znásilnenia podľa § 14 ods. 1, § 199 ods. 1 TZ.

O zneužitie bezbrannosti ide vtedy, ak sa žena bez pričinenia páchatel'a nachádza v takom stave, v ktorom vzhľadom na okolnosti činu nie je schopná prejaviť svoju vôľu, pokiaľ ide o pohlavný styk s páchatel'om, prípadne v ktorom nie je schopná klásť odpor proti jeho konaniu. Ide predovšetkým o stav

bezvedomia, mdlobu, požitie alkoholických nápojov alebo omamných látok, stav choroby, ale aj stav, keď je žena spútaná alebo keď sa pre svoju fyzickú neschopnosť nemôže brániť, ďalej ak pre duševnú chorobu nechápe význam páchatel'ovho konania. Za stav bezbrannosti možno považovať aj hlboký spánok (R 36/1979).

Súd konanie obžalovaného posúdil ako konanie, ktorým násilím donútil ženu k súložiu, čím naplnil znaky zločinu znásilnenie podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, za spáchanie ktorého je v osobitnej časti TZ trestná sadzba odňatia slobody na päť až desať rokov.

K výroku o treste:

Pri ukladaní trestu súd nezistil žiadnu poľahčujúcu ani priťažujúcu okolnosť.

Pri ukladaní trestu súd prihliadal na kritéria uvedené v základných zásadách ukladania trestov (§ 34 TZ) najmä v ustanovení odseku 4, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Každý prípad je súd povinný skúmať a posudzovať individuálne s ohľadom najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pri zločine znásilnenie podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, je v osobitnej časti TZ trestná sadzba odňatia slobody na päť až desať rokov. Poukazujúc na vyššie uvedené súd považoval za dôvodné uložiť obžalovanému trest odňatia slobody na šesť rokov a pre jeho výkon súd zaradil obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Takto určenú dobu izolácie odsúdeného od spoločnosti, súd považuje za adekvátnu pre jeho nápravu a ochranu spoločnosti pred ním.

K výroku o ochrannom opatrení:

Podmienky uloženia ochranného liečenia sú Trestným zákonom upravené v ustanovení § 73 takto:

(1) Súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. d) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

(2) Súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel' spáchal trestný čin

a) v stave zmenšenej príčetnosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,

b) v stave vyvolanom duševnou poruchou a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,

c) násilnej povahy voči blízkej osobe alebo zverenej osobe a vzhľadom na osobu páchatel'a možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať, alebo

d) pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

(3) Ochranné liečenie neuloží, ak je vzhľadom na osobu páchatel'a zrejmé, že jeho účel nemožno dosiahnuť.

(4) Ochranné liečenie môže súd uložiť aj popri treste alebo pri upustení od potrestania.

Poukazujúc na vyššie uvedené závery znalcov a citované zákonné ustanovenie, súd popri treste súčasne podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, uložil obžalovanému ochranné sexuologické liečenie, ktoré sa bude v zmysle § 74 ods. 1 Trestného zákona vykonávať ambulantnou formou.

Takúto kombináciu trestu a ochranného opatrenia (ochranné liečenie), súd považuje za najvhodnejšiu na dosiahnutie ochrany spoločnosti pred obžalovaným a pre vytvorenie podmienok na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život. Podľa názoru súdu nápravu obžalovaného možno očakávať nielen v dôsledku uloženého trestu odňatia slobody, ale aj v dôsledku uloženého ochranného sexuologického liečenia, ktoré sa na odporúčanie znalcov bude realizovať ambulantnou formou.

Pri rozhodovaní o škode uplatnenej poškodenou L. O., súd poukazuje na nasledovné: uznesením č. k. 1T/38/2018-508 zo dňa 28. februára 2019, súd podľa § 256 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na

§ 256 ods. 4 Trestného poriadku a § 46 ods. 3 Trestného poriadku, nepripustil uplatňovanie nároku na náhradu škody poškodenou L. O., na hlavnom pojednávaní.

Podľa § 46 ods. 3 TP, poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania.

Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Podľa § 256 ods. 3 TP, ak uplatňuje práva poškodeného osoba, ktorej toto právo zrejme nepatrí, vysloví súd uznesením, že túto osobu ako poškodeného na hlavné pojednávanie nepripúšťa. Také rozhodnutie nebráni uplatneniu nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa § 256 ods. 4 TP, podľa vyššie citovaného odseku 3 postupuje súd aj vtedy, ak bránia účasti poškodeného okolnosti uvedené v § 46 alebo § 47.

Poškodená teda neuplatnila nárok na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy vo finančnom vyjadrení najneskôr do skončenia vyšetrovania, tak ako to predpokladá posledná veta ustanovenia § 46 ods. 3 TP.

Záverom súd zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nebráni poškodenej uplatniť nárok na náhradu škody pred príslušným orgánom (v prípade splnenia zákonných podmienok aj podľa osobitného zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi) a zároveň týmto rozhodnutím nie sú dotknuté ďalšie práva poškodenej strany v trestnom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku na Okresný súd Humenné. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takej osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Odvolanie môže podať prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe a poškodený môže odvolanie podať pre nesprávnosť výroku o náhrade škody. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že takýto výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní ktoré predchádzalo rozsudku ak toto porušenie mohlo spôsobiť že je výrok nesprávny, alebo že chýba. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.